

## POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. W.

przeciwko Bank spółka akcyjna w W.

o ustalenie i zapłatę ewentualnie o zapłatę,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 3 lipca 2025 r.,

na skutek skargi powódki na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. akt VI ACa 19/23 (aktualna sygn. akt VIII ACa 3742/25),

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. akt VIII ACa 3742/25 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznaje J. W. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumę pieniężną w wysokości 2000 (dwa tysiące) złotych za okres od 22 lutego 2024 r. do 5 marca 2025 r.;**
- 3. oddala skargę w pozostałym zakresie;**
- 4. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz J. W. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia wydania niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

**5. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz J. W. kwotę 200 (dwieście) zł tytułem nienależnie pobranej opłaty od skargi.**

Janusz Niczyporuk      Krzysztof Wiak      Grzegorz Żmij

## **UZASADNIENIE**

Skargą z 5 marca 2025 r. (data prezentaty) skarżąca J. W. reprezentowana przez pełnomocnika – adw. P. T. wniosła skargę na przewlekłość postępowania sądowego Sądu Apelacyjnego w Warszawie, sygn. VI ACa 19/23 (obecnie sygn. VIII ACa 3742/25), żądając: stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie (1); wydania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie polecenia w sprawie: doręczenia powódce odpisu apelacji złożonej przez pozwanego (2), wyznaczenia rozprawy w terminie do dnia 31 maja 2025 r. (3); zasądzenia od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz Skarżącego kwoty: 4.000 zł (4); zasądzenia od Skarbu Państwa-Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (5).

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że pomimo, że sprawa wpłynęła do Sądu w dniu 3 stycznia 2023 r., przez ponad 2 lata nie udało się doręczyć powódce odpisu apelacji, ani wyznaczyć terminu rozprawy. Tak długi okres prowadzenia sprawy w II instancji nie powinien mieć miejsca w państwie prawa. Sędzia referent w międzyczasie wielokrotnie rozpoznawał inne sprawy, które wpłynęły istotnie później do Sądu. Zdaniem skarżącej w sprawie nie istnieje żadna przyczyna, dla której sprawa miała by być rozpoznana istotnie później, niż inne sprawy w referacie sędziego. Tym samym opóźnienie w rozpoznaniu sprawy, jest wynikiem naruszenia § 79 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, co nie powinno mieć miejsca.

W ocenie skarżącej przewlekłość Sądu Apelacyjnego w Warszawie dotyczy bardzo ważnej dla niego sprawy, to jest sprawy wadliwości umowy kredytowej, z której środki posłużyły na sfinansowanie mieszkania skarżącej. Sprawa ta ma wymiar majątkowy, ale i osobisty, stanowiąc obciążenie psychiczne dla niej.

Nieuzasadnione wydłużenie rozpoznania sprawy skutkuje tym, że skarżąca pozostaje dłużej niż powinna, w stanie niepewności, co do tego czy Sąd uzna, że łącząca ją z bankiem umowa kredytowa jest ważna (wadliwa), czy też nie.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie w odpowiedzi na skargę z 20 maja 2025 r. zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania

skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Podobnie przesłanki stwierdzenia przewlekłości postępowania określa orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który ocenia, czy przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona, w świetle szczególnych warunków sprawy i przy uwzględnieniu takich kryteriów, jak skomplikowanie (stopień złożoności) sprawy, zachowanie stron i organów prowadzących sprawę oraz znaczenia materii objętej skargą (wyroki ETPC: z 21 września 2000 r., skarga nr 33082/96, w sprawie Wojnowicz przeciwko Polsce; z 4 kwietnia 2000 r., skarga nr 38670/97, w sprawie Dewicka przeciwko Polsce; z 26 października 2000 r., skarga nr 25693/94, w sprawie Sobczyk przeciwko Polsce; z 26 lipca 2001 r., skarga nr 29691/96, w sprawie Jedamski przeciwko Polsce; z 14 stycznia 2003 r., skarga nr 39505/98, w sprawie W.M. przeciwko Polsce; zob. też M.A. Nowicki, Europejski Trybunał Praw Człowieka – orzecznictwo, Tom I – Prawo do rzetelnego procesu sądowego, Kraków 2001, s. 46 i n. oraz powołane tam orzecznictwo tego Trybunału.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym - właściwy do jej rozpoznania jest Sąd Najwyższy.

Z analizy akt sprawy wynika, że akta z apelacją zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego 3 stycznia 2023 r. Tego dnia zarządzono wpisanie sprawy do repertorium ACa oraz przygotowania karty przeglądowej oraz zawiadomienie o składzie. 11 stycznia 2023 r. sprawa została zarejestrowana w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie w systemie SLPS. Wylosowano sędziego referenta, o czym zawiadomiono strony w dniu 22 stycznia 2023 r. 7 lutego 2023 r. pozwana wniosła o wyłączenie sędziego referenta od rozpoznania sprawy. 28 lutego 2023 r. powódka wniosła o udzielenie zabezpieczenia. Obu wnioskom nadano niezwłocznie bieg. Postanowieniem z 21 marca 2023 r. oddalono wniosek pozwanej o wyłączenie sędziego referenta, zaś postanowieniem z 4 kwietnia 2023

r. oddalono wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia. Następnie pozwana wniosła o sporządzenie i doręczenie jej uzasadniania postanowienia o oddaleniu jej wniosku o wyłączenie sędziego, które doręczono jej w dniu 24 maja 2023 r. Mimo powyższego, pozwana w dniu 1 czerwca 2023 r. ponownie wniosła o sporządzenie i przesłanie jej uzasadnienia ww. postanowienia. Zarządzeniem z 12 lipca 2023 r. nakazano poinformowanie pozwanej przez pełnomocnika adw. M.P., iż odpis postanowienia z 21 marca 2023 r. wraz z uzasadnieniem został doręczony w dniu 24 maja 2023 r. r.pr. R.B. działającemu z substytucji r.pr. E. H. za pośrednictwem portalu informacyjnego i czy w związku z tym podtrzymuje tożsamy wniosek o doręczenie ww. postanowienia z uzasadnieniem złożony 1 czerwca 2023 r. Postanowieniem z 22 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny umorzył postępowanie wywołane ponownym wnioskiem pozwanej o sporządzenie uzasadnienia postanowienia oddalającego jej wniosek o wyłączenie sędziego referenta. Od tego momentu, przez ponad rok, do dnia wniesienia skargi nie dokonał żadnych czynności.

Przechodząc do oceny argumentacji podniesionej przez uczestnika postępowania, a związanej z koniecznością oddalenia skargi, wskazać należy, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe

oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że znaczny wpływ spraw, problemy kadrowe i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121). Obciążenie pracą, ilość spraw oraz stan kadry orzeczniczej, co najwyżej prowadzić mogą do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania w konkretnej sprawie nie jest wynikiem zaniedbań, czy też uchybień ze strony Sądu. Jednakże to na Państwie spoczywa obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120). Sąd Apelacyjny jako jednostka reprezentująca Skarb Państwa ponosi zatem formalną odpowiedzialność za niewłaściwe wywiązywanie się przez Państwo z powyższego obowiązku.

Konsekwencją stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie nastąpiła przewlekłość postępowania, jest obowiązek rozstrzygnięcia w przedmiocie żądania skarżącej o zasądzenie na jej rzecz kwoty 4000 zł tytułem odpowiedniej sumy pieniężnej.

Orzekając o przyznaniu skarżącej od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie sumy pieniężnej w wysokości 2000 zł, Sąd Najwyższy uwzględnił, iż zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, minimalna wysokość sumy pieniężnej jaką należy zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego wynosi 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość.

Jednocześnie Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do przyznania skarżącej pełnej żądanej przez nią kwoty 4000 zł. Sąd Najwyższy w sprawie nie stwierdził żadnych szczególnych przesłanek za tym przemawiających, jak również wziął pod uwagę to, że dnia 20 maja 2025 r. zapadł wyrok kończący postępowanie w sprawie.

Z tych też względów, skarga podlegała oddaleniu w pozostałym zakresie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania orzekł jak w pkt 1 i 2 sentencji postanowienia, oddalając skargę w pozostałym zakresie na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość w punkcie 3.

Podstawę orzeczenia o kosztach sądowych w punkcie 5 postanowienia – uiszczonej przez skarżącą opłacie od skargi w kwocie 200 zł – stanowi art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, zgodnie z którym uwzględniając lub odrzucając skargę, sąd z urzędu zwraca uiszczoną od niej opłatę.

O kosztach postępowania skargowego w punkcie 4 postanowienia (wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 240 zł) orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1<sup>1</sup> i 3 w zw. z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. i w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów (Dz.U. 2023, poz. 1964 ze zm.)

[KF]

[a.ł]